

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III.ÚS 391/09-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. januára 2012 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti Ing. V. G., B., zastúpenej advokátkou JUDr. K. H., K., pre namietané porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 70/2008 zo 17. júna 2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. V. G. vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 70/2008 zo 17. júna 2009 p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 70/2008 zo 17. júna 2009 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť Ing. V. G. trovy konania v sume 373,14 € (slovom tristo sedemdesiattri eur a štrnásť centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet jej právnej zástupkyne JUDr. K. H., K.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 391/09-12 zo 16. decembra 2009 prijal na ďalšie konanie sťažnosť Ing. V. G., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. K. H., K., pre namietané porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 70/2008 zo 17. júna 2009.

Podstatou námietok sťažovateľky boli tvrdenia o porušení zásad spravodlivého procesu, a tým aj o porušení jej základného práva vlastníť majetok rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 70/08-298 zo 17. júna 2009, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 138/04-261 zo 7. novembra 2007. Sťažovateľka tvrdila, že rozsudok krajského súdu považuje za nedostatočne odôvodnený a svojvoľný, pretože oba vo veci konajúce sudy „*neakceptovateľným spôsobom bagatelizovali flagrantné porušenia konkrétnych a najmä kogentných ustanovení zákona č. 277/1994 Z. z. a zjavne nepochopili, v čom spočíva súvislosť medzi takýmto postupom*

žalovaného a mojou škodou... Odvolací súd sa teda stotožnil s plytkým, nepresvedčivým odôvodnením, opierajúcim sa nie o dôkazy, ale o vyjadrenia žalovaného.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie v náleze vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 70/08-298 zo 17. júna 2009 boli porušené jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, namietaný rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila predsedníčka krajského súdu listom sp. zn. Spr. 3525/2009 z 13. októbra 2009, z ktorého okrem iného vyplynulo:

„Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry ESĽP nevyplýva, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonať verejne. Ak teda rozhodne súd prvého stupňa na pojednávaní, odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie a môže rozhodnúť bez nariadenia pojednávania.

... keďže nebolo potrebné dopĺňať dokazovanie, a to ani prípadnými ďalšími prednesmi účastníkov, ktoré by ani nemohli mať žiadny vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu, postačovalo o odvolaní navrhovateľky rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 372 p ods. 1 O. s. p...

Taktiež nepovažujem za dôvodnú námietku uvedenú v sťažnosti navrhovateľky, že odvolací súd sa stotožnil s plytkým, nepresvedčivým odôvodnením, opierajúcim sa nie o dôkazy, ale o vyjadrenia odporcu a že rozsudok odvolacieho súdu nie je odôvodnený využitím ust. § 219 ods. 2 O. s. p..

Ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. bolo už aj podľa obsahu dôvodovej správy reakciou na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvého stupňa, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu by bolo len kopírovaním vecne správnych dôvodov. Rozhodnutia odvolacích súdov potom obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje a umožňuje odvolaciemu súdu len prípadne doplniť presvedčivosť rozhodnutia sústredením sa na judikatúru a odbornú literatúru.

Odvolačí súd s prihliadnutím na výsledky dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa, ktoré nebolo potrebné dopĺňať, mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne a s dôvodmi jeho rozhodnutia sa aj v celom rozsahu v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. stotožnil len so stručným skonštatovaním a doplnením jeho rozhodnutia, pretože by rozsiahlejšie odôvodnenie by bolo zbytočným opakovaním právneho a vecného odôvodnenia použitého súdom prvého stupňa.

Vzhľadom na vyššie uvedené v postupe odvolacieho súdu nejde o zjavne tendenčný odklon od požiadaviek riadneho procesu a rešpektovania práva na súdnu ochranu tak ako navrhovateľka uviedla vo svojej sťažnosti, naopak odvolací súd sa riadil pri svojom rozhodovaní platnými príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktoré sú v súlade s Ústavou SR a neoberajú účastníka o právo na riadny a spravodlivý proces.“

Predsedníčka krajského súdu listom sp. zn. Spr. 3525/2009 z 26. januára 2010 ústavnému súdu oznámila, že netrvá na ústnom prerokovaní danej veci.

Podaním doručeným ústavnému súdu 15. februára 2010 právna zástupkyňa sťažovateľky oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v tejto veci.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože od tohto nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát ústavného súdu sťažnosť prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov.

II.

Ústavný súd v rámci konania vo veci samej vychádzal z obsahu sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a zo spisu okresného súdu sp. zn. 12 C 138/2004, pričom zistil takýto skutkový stav veci:

Žalobou doručenou okresnému súdu 16. júla 2004 sa sťažovateľka podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho

nesprávnym úradným postupom v znení účinnom v relevantnom čase (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“) domáhala voči Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“), náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Nesprávny úradný postup videla sťažovateľka v postupe žalovaného v súvislosti s vydaním rozhodnutia č. FV-002/97-zruš. z 2. júna 1997 o zrušení povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore zásobovania liečivami, zdravotníckymi pomôckami a zdravotníckymi potrebami pre spoločnosť F., spol. s r. o., B., v ktorej bola sťažovateľka spoločníčkou. Podľa názoru sťažovateľky sa žalovaný dopustil nesprávneho úradného postupu aj v súvislosti s vydaním rozhodnutia č. FV-264/97 z 2. júna 1997 na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore zásobovania liečivami, zdravotníckymi pomôckami a zdravotníckymi potrebami pre spoločnosť F., a. s., V. Podľa názoru sťažovateľky tieto rozhodnutia vydal žalovaný v rozpore so zákonom č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení účinnom v relevantnom čase (ďalej len „zákon č. 277/1994 Z. z.“), pričom ak by ich nevydal, spoločnosť F., spol. s r. o., B., v ktorej mala majetkový podiel, by aj naďalej podnikala v oblasti distribúcie liečiv. Podľa vyjadrenia sťažovateľky sa spoločnosť F., a. s., V., stala faktickým nástupcom F., spol. s r. o., B., a v roku 2003 jej akcionári predali akcionárske podiely zahraničnému investorovi za sumu 5 000 000 000 Sk. Sťažovateľka sa teda domnieva, že ak by nedošlo v súvislosti s vydaním uvedených rozhodnutí zo strany žalovaného k nesprávnemu úradnému postupu, mohla ako spoločníčka F., spol. s r. o., B., získať za predaj svojho podielu v tejto spoločnosti sumu 150 000 000 Sk, čo predstavuje 3 % z celkovej kúpnej ceny, a teda 3 % jej majetkového podielu na základnom imaní F., spol. s r. o., B. Uvedená suma podľa sťažovateľky predstavovala škodu, ktorá jej bola spôsobená nesprávnym úradným postupom žalovaného.

O návrhu sťažovateľky rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 138/04 zo 7. novembra 2007 tak, že ho zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného konštatoval:

„Pojem nesprávneho úradného postupu sa v zákone bližšie nešpecifikuje. V praxi sa vychádza z toho, že ustanovenie § 18 zák. č. 58/1969 Zb. predpokladá, že ide o tie prípady vzniku škôd, ktoré boli vyvolané inou činnosťou štátnych orgánov než rozhodovacou.

O nesprávny úradný postup by v danom prípade išlo napr. vtedy, keby rozhodnutie nebolo vydané, alebo oneskorene vydané za predpokladu, že poškodenému vznikla škoda v priamej príčinnej súvislosti s uvedeným postupom.

V danom prípade bolo preukázané, že štátny orgán konal riadne a včas, prieťahy zistené neboli. Pokiaľ ide o prvé rozhodnutie odporcu, ktorým zrušil na návrh štatutárnych orgánov povolenie pre F., s. r. o., zo dňa 02. 06. 1997, teda v čase, v ktorom bola navrhovateľka spoločníčkou tejto spoločnosti, odporca žiadnu povinnosť neporušil, nakoľko v zmysle § 33 ods. 3 zák. č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti môže rozhodnutie zrušiť, ak o to prevádzkovateľ požiada. Prevádzkovateľom bola F. s. r. o., za ktorú konali a žiadosť o zrušenie podali jej konatelia. Súd sa plne stotožňuje s názorom odporcu, že pokiaľ tento obdržal žiadosť o zrušenie povolenia, je to rozhodnutie kompetentných orgánov spoločnosti, a to všetkých štatutárnych orgánov spol. F. s.r.o., ktorí ako jediní zastupujú spoločnosť navonok a za svoje rozhodnutia nesú zodpovednosť, odporca nemal zákonnú povinnosť skúmať ich spoločenskú zmluvu a z toho vyplývajúce záväzky, vo vzťahu napr. i spoločníkom spoločnosti, ako to namietala navrhovateľka. Prevádzkovatelia spol. F. s r. o., súčasne s podaním žiadosti o zrušenie povolenia pre túto spoločnosť žiadali odporcu i o vystavenie povolenia pre novovzniknutú spol. F., a. s., a keďže táto neobsahovala prílohy, ako to ukladá ust. § 32 cit. zákona, odporca ich listom zo dňa 14. 04. 1997 vyzval na ich doplnenie. Po doplnení všetkých zákonom požadovaných dokladov povolenie pod č. FV-264/97 dňa 02. 1997 vydal. Pokiaľ ide o vydanie nového povolenia pre F. a. s., s týmto novovzniknutým subjektom navrhovateľka v žiadnom právnom vzťahu nebola a preto nie je dôvod, aby sa domáhala preskúmania ním predložených dokladov, a tieto spochybňovala, keďže nežaluje tento subjekt, ktorí nie je účastníkom tohto konania a nemohol by sa voči jej námietkam náležite brániť. Preto sa súd plne stotožňuje s názorom odporcu, že nie je daná žiadna príčinná súvislosť medzi náhradou škody, ktorú vyčíslila navrhovateľka a žiaden zákonný dôvod, aby odporca škodu za nevyplatenie jej obchodných podielov za spol. F. s.r.o. znášal. Nebolo ani preto potrebné preskúmať, ako k tejto výške škody dospela...“

Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom okrem iného tvrdila, že spoločnosť F., spol. s r. o., B. sa nikdy netransformovala na spoločnosť F., a. s., V., ale že išlo o vznik a zánik dvoch samostatných subjektov. Taktiež

argumentovala tým, že spoločnosť F., a. s., V., nikdy žiadnu žiadosť o povolenie podnikat' v oblasti distribúcie liečiv nepodala, ale aj napriek tomu žalovaný vydal povolenie, a to na základe žiadosti iného právneho subjektu – spoločnosti F., spol. s r. o., B.. Okrem toho sťažovateľka tvrdila, že žalovaný zrušil spoločnosti F., spol. s r. o., B., povolenie podnikat' v predmetnej oblasti, ale pritom jej žiadosť neobsahovala náležitosti podľa § 33 ods. 3 zákona č. 277/1994 Z. z., pretože z nej nebolo zrejmé, že bola podaná dva mesiace pred dátumom, ku ktorému táto spoločnosť žiadala povolenie zrušiť. Sťažovateľka súčasne poukázala na viaceré tvrdenia okresného súdu, ktoré považovala za nepravdivé (napr. že sa domáhala náhrady škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu žalovaného, a nie na základe prijatých rozhodnutí, ako tvrdil okresný súd; že okresný súd sa nemohol oboznámiť so žiadosťou F., a. s., V., pretože táto spoločnosť žiadnu žiadosť žalovanému nepodala a podobne).

O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 70/08-298 zo 17. júna 2009 tak, že prvostupňový rozsudok potvrdil.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol podstatu napadnutého rozsudku okresného súdu, argumenty sťažovateľky vyjadrené v odvolaní, ako aj vyjadrenie žalovaného. Vzhľadom na to, že odvolací súd sa stotožnil so závermi okresného súdu, podľa § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) sa obmedzil len na konštatovanie o správnosti dôvodov napadnutého rozsudku a dodal, že v danom prípade nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovaného ani žiadna príčinná súvislosť, a preto sa výškou uplatnenej škody nebolo potrebné ďalej zaoberať.

III.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých účastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia. Podľa ods. 2 uvedeného ustanovenia sa zodpovednosti podľa odseku 1 nemožno zbaviť.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 277/1994 Z. z. ministerstvo zdravotníctva alebo okresný úrad povolí poskytovanie zdravotnej starostlivosti na základe žiadosti prevádzkovateľa neštátneho zdravotníckeho zariadenia. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia žiadosť musí obsahovať:

a) meno, priezvisko, miesto trvalého pobytu, rodné číslo a štátne občianstvo, ak je prevádzkovateľom neštátneho zdravotníckeho zariadenia fyzická osoba; ak je prevádzkovateľom neštátneho zdravotníckeho zariadenia právnická osoba, jej názov, sídlo, právnu formu, meno, priezvisko, miesto trvalého pobytu a rodné číslo osoby alebo osôb, ktoré sú štatutárnym orgánom, a meno, priezvisko, miesto trvalého pobytu a rodné číslo odborného zástupcu, ak bol ustanovený,

b) druh a rozsah poskytovania zdravotnej starostlivosti,

c) miesto výkonu činnosti neštátneho zdravotníckeho zariadenia vrátane nájomného vzťahu alebo dokladu o vlastníctve alebo nájme priestorov, v ktorých sa bude poskytovať zdravotná starostlivosť,

d) deň začatia prevádzky neštátneho zdravotníckeho zariadenia.

Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia k žiadosti o povolenie je prevádzkovateľ neštátneho zdravotníckeho zariadenia povinný predložiť tieto doklady:

a) stanovisko okresného úradu príslušného podľa sídla neštátneho zdravotníckeho zariadenia k odbornému zameraniu, umiestneniu a spádovému územiu,

b) vyjadrenie príslušnej stavovskej organizácie o etickej a odbornej spôsobilosti prevádzkovateľa alebo osoby zodpovednej za poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ak je žiadateľom o povolenie právnická osoba, a o personálnom a vecnom vybavení zariadenia,

c) kladný záväzný posudok príslušného obvodného hygienika na zriadenie a prevádzku neštátneho zdravotníckeho zariadenia,

d) vyjadrenie Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv o priestorovom a technickom vybavení, ak ide o prevádzkovanie lekárne, zariadenia na hromadnú výrobu liečiv, zariadenia na zásobovanie liečivami, zdravotníckymi pomôckami a zdravotníckymi potrebami, alebo o výdajňu zdravotníckych pomôcok a zdravotníckych potrieb,

e) súhlas ministerstva zdravotníctva – Inšpektorátu kúpeľov a žriediel, ak ide o prevádzkovanie neštátneho zdravotníckeho zariadenia kúpeľnej starostlivosti,

f) výpis z registra trestov osoby, ktorá je štatutárnym zástupcom neštátneho zdravotníckeho zariadenia, a osoby zodpovednej za poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ktorý nemôže byť starší ako šesť mesiacov,

g) doklad o založení, ak o vydanie povolenia žiada právnická osoba,

h) stanovisko obce k začatiu činnosti neštátneho zdravotníckeho zariadenia.

Podľa § 33 ods. 1 prvej vety zákona č. 277/1994 Z. z. povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti sa vydáva rozhodnutím.

Podľa § 33 ods. 3 zákona č. 277/1994 Z. z. orgán príslušný na vydanie povolenia môže rozhodnutie zrušiť, ak o to prevádzkovateľ požiada. Žiadosť o zrušenie povolenia je

prevádzkovateľ povinný podať najmenej dva mesiace pred dňom, od ktorého žiada povolenie zrušiť.

Podľa § 33 ods. 6 zákona č. 277/1994 Z. z. pri vydávaní rozhodnutí o povolení na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ich zmene a zrušení sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení účinnom v relevantnom čase (ďalej len „Správny poriadok“) správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Vychádzajúc z podstaty námietok sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Takýto prístup ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prerokúvaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a vlastnej interpretácie zákonov a podzákonných úprav. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, ktorý by

rozhodol o tom, či bolo alebo nebolo porušené právo účastníka konania pred všeobecným súdom (III. ÚS 260/07).

Ústavný súd zastáva názor, že úlohou právneho štátu je pripraviť legitímne podmienky, ktoré by boli zárukou spravodlivého prerokovania veci pred kompetentným orgánom verejnej moci. Vytvorenie takýchto podmienok tkvie v právnej úprave jednotlivých konaní, v rámci ktorých dochádza k ochrane hmotnoprávných vzťahov, a tým aj k reálnemu výkonu a ochrane základných práv a slobôd. Je nepochybné, že len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (obdobne III. ÚS 229/06).

Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že krajský súd v rámci odvolacieho konania o žalobe o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom sa stotožnil s nedostatočným odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý prehliadol porušenie kogentných ustanovení zákona č. 277/1994 Z. z. zo strany žalovaného a rozhodol len na základe dôkazov a vyjadrení protistrany (žalovaného).

Vzhľadom na to, že krajský súd sa v rozsudku č. k. 5 Co 70/08-298 zo 17. júna 2009 odvolávajúc sa na § 219 ods. 2 OSP v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu a obmedzil sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bolo z hľadiska skúmania dodržania záruk spravodlivého procesu pre ústavný súd určujúce odôvodnenie rozsudku okresného súdu.

Podstatou sťažovateľkinho problému bolo odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, ktoré sa opieralo o závery rozsudku okresného súdu. A práve tieto závery a ich nedostatočné preskúmanie zo strany odvolacieho súdu boli jadrom námietok sťažovateľky.

S prihliadnutím na predmet konania (žaloba o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom), ako aj argumenty sťažovateľky obsiahnuté v žalobe je rozsudok

okresného súdu z pohľadu jeho odôvodnenia nedostatočne odôvodnený. Okresný súd sa vôbec nezaoberal eventualitou, že postupom žalovaného pri vydávaní rozhodnutia o zrušení povolenia pre F., spol. s r. o., B., a pri vydaní rozhodnutia o povolení pre F., a. s., V., mohlo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu. Pre tento záver ústavného súdu svedčí aj zistenie, že okresný súd v rozsudku konštatoval, že aj keď právny predpis nestanovuje definíciu nesprávneho úradného postupu, k vzniku škody v dôsledku takéhoto postupu by mohlo dôjsť len inou ako rozhodovacou činnosťou orgánu verejnej moci. To znamená, že okresný súd hneď na začiatku vylúčil, aby k nesprávnemu úradnému postupu mohlo dôjsť aj spôsobom, na ktorý poukazovala sťažovateľka. Tento názor okresného súdu, ktorým dopredu predurčil hodnoty vydania rozhodnutia o povolení, znamená, že vo veci nemožno očakávať objektívne a legitímne rozhodnutie. Všeobecný súd bol povinný námietku sťažovateľky preskúmať a zistené skutkové závery vyhodnotiť podľa právneho poriadku a zaujať k nim stanovisko, na ktoré má ústavnú právomoc, teda skutkové zistenie dotýkajúce sa vydania rozhodnutia o povolení pre právnické osoby na podnikanie podrobiť aj právnemu hodnoteniu.

V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať na svoju doterajšiu judikatúru (napr. III. ÚS 328/09), v rámci ktorej vyslovil, že z ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. vyplýva, že štát zodpovedá aj za škodu, ktorú spôsobili jeho orgány pri uplatňovaní svojej právomoci nesprávnym úradným postupom či nezákonným rozhodnutím. Keďže pojem nesprávneho úradného postupu tento zákon neupravuje, je potrebné vychádzať zo zmyslu takéhoto postupu, ako aj cieľa, ktorý sa ním sleduje. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť jednak v rámci rozhodovacej činnosti orgánov štátu, ako aj v rámci činnosti, ktorá nesmeruje k rozhodnutiu. Vo všeobecnosti je potrebné konštatovať, že za nesprávny úradný postup treba považovať taký postup orgánov štátu, ktorý je v rozpore s pravidlami a podmienkami, ktoré ustanovujú všeobecne záväzné právne predpisy. Za takýto postup možno považovať aj postup podľa zákona č. 277/1994 Z. z., ktorý predstavuje *lex specialis* pre dané odvetvie podnikania, ktorý znamená zásadnú právnu úpravu v oblasti nakladania s liekmi.

Vychádzajúc z uvedeného je namieste konštatovať, že okresný súd, s ktorého názorom sa stotožnil aj krajský súd, sa predmetu konania venoval len veľmi okrajovo a povrchno. O tom svedčí aj skutočnosť, že z hľadiska skutkových zistení predstrel tvrdenia, ktoré síce vychádzali z listinných dôkazov založených v spise ale ktoré zároveň podporovali argumenty žalovaného bez toho, aby boli konfrontované s dôkazmi a tvrdeniami sťažovateľky (napr. že išlo o žiadosť o povolenie pre F., a. s., V., ale pritom žiadosť o povolenie podal iný právny subjekt – F., spol. s r. o.; že okresný súd sa nevysporiadal s tým, z akého dôvodu žalovaný akceptoval žiadosť F., spol. s r. o., ak nespĺňala podmienku uvedenú v § 33 ods. 3 zákona č. 277/1994 Z. z., keďže z nej nebolo zrejmé, že bola podaná v lehote dvoch mesiacov pred dátumom, ku ktorému žiadala povolenie zrušiť).

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd a krajský súd sa vôbec nevenovali argumentom sťažovateľky, ktoré uvádzala jednak v žalobe, ale aj v odvolaní voči rozsudku okresného súdu. Podľa ústavného súdu išlo o zásadné argumenty, ktoré by jej dali jasnú odpoveď na to, z akého dôvodu nebola v predmetnom súdnom spore úspešná. Namiesto toho okresný súd len konštatoval, že žalovaný postupoval v súlade so zákonom a že medzi postupom žalovaného, ktorý nebol označený za nesprávny, neexistuje príčinná súvislosť, a preto sa rozsahom škody ani nezaoberal. Taktiež ani krajský súd v rámci odvolacieho konania sťažovateľke neozrejmil, prečo posudzovanie žiadosti F., spol. s r. o., B., bolo v súlade so zákonom, hoci sťažovateľka poukazovala na konkrétne nedostatky, ktoré sa ani ústavnému súdu nejavia ako bezpredmetné (existencia len jednej žiadosti pre prípad povolenia, ako aj pre prípad zrušenia povolenia; sťažovateľkou namietané nedodržanie lehoty uvedenej v § 33 ods. 3 zákona č. 277/1994 Z. z.; problematika transformácie spoločnosti a podobne). Pokiaľ teda krajský súd uvedené argumenty sťažovateľky nemienil zohľadniť, bolo jeho povinnosťou ozrejmíť, z akého dôvodu k takémuto záveru dospel, tak aby sťažovateľka v tejto zásadnej veci dostala náležitú odpoveď.

Vzhľadom na to, že okresný súd, ale ani krajský súd sa nevenovali skúmaniu postupu žalovaného, preto ani nemohli nájsť príčinnú súvislosť medzi jeho postupom a škodou, ktorú sťažovateľka žiadala nahradiť. Krajský súd, ktorý sa stotožnil s názorom okresného

súdu, sa nezaoberal tým, či sa žalovaný postupom podľa § 31 a násl. zákona č. 277/1994 Z. z. správne riadil predpismi o správnom konaní (§ 33 ods. 6 zákona č. 277/1994 Z. z.), keď povinnosťou žalovaného bolo zistiť úplný a skutočný stav danej veci (§ 32 ods. 1 Správneho poriadku) a či takýto jeho postup nemohol mať známky nesprávneho úradného postupu. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že k nesprávne úradnému postupu môže dôjsť aj v rámci rozhodovacej činnosti orgánu verejnej moci, nielen v prípadoch škôd, ktoré podľa názoru okresného súdu boli vyvolané len inou ako rozhodovacou činnosťou tohto orgánu.

Okresný súd, na ktorého závery sa odvolával aj krajský súd, prezentoval len správnosť tvrdení žalovaného bez toho, aby výsledok konfrontácie medzi argumentmi účastníkov konania predstavil ústavne konformným spôsobom. Z tohto pohľadu sa potom rozsudok krajského súdu javí ako tendenčný, svojvoľne vyznievajúci v prospech žalovaného.

Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Výrok súdu je koncentrovaným vyjadrením jeho záverov vykonaných v priebehu celého konania. Takýto postup vyplýva z potreby transparentnosti vysluhovania spravodlivosti, ktorá je nevyhnutnou súčasťou každého justičného aktu (III. ÚS 311/07).

Tendenčnosť a vo výraznej miere sledovanie len jednej línie právnych názorov spôsobujú, že rozsudok krajského súdu, ktorý sa odvolával na závery okresného súdu, je nepresvedčivý a v konečnom dôsledku sklzáva do roviny svojej nepreskúmateľnosti.

Z uvedeného dôvodu rozhodnutie krajského súdu pre svoju tendenčnosť a nedostatočnú odôvodnenosť vyvoláva účinky nezlučiteľné s obsahom základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu, ústavný súd k tomu uvádza, že čl. 20 ods. 1 ústavy

vykladá a aplikuje tak, aby bol v súlade s čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) [PL. ÚS 17/00].

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), v rámci ktorej bola posudzovaná otázka porušenia práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, vyplýva, že „majetky“ môžu byť buď majetky existujúce, alebo majetkové hodnoty vrátane pohľadávok, o ktorých sťažovateľ môže tvrdiť, že má aspoň „legitímnu nádej“ na ich zhmotnenie (rozsudok ESLP vo veci PINE VALLEY DEVELOPMENTS LTD. a iní v. Írsko z 29. novembra 1991 a rozsudok ESLP vo veci PRESSOS COMPANIA NAVIERA S. A. a iní v. Belgicko z 20. novembra 1995).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že u sťažovateľky takáto legitímna nádej existovala, pričom krajský súd tým, že sa uspokojil s nepreskúmateľným odôvodnením prvostupňového rozhodnutia, svojím rozsudkom č. k. 5 Co 70/08-298 zo 17. júna 2009 porušil nielen základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj jej základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s ustanovením § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 70/08-298 zo 17. júna 2009, tento rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

Krajský súd bude v danom prípade v súlade s ustanovením § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu, ktorý je vyjadrený v tomto rozhodnutí.

Sťažovateľka žiadala priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktorej výšku vyčíslila jej právna zástupkyňa v podaní doručenom ústavnému súdu 15. februára 2010 sumou 373,14 €.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd vyčíslil trovy konania sťažovateľky v sume 373,14 €, pričom postupoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Na základe toho priznal sťažovateľke náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2009 – prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti, t. j. 2-krát po 115,90 € a 2-krát režijný paušál po 6,95 €; za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2010, t. j. 120,23 € a 1-krát režijný paušál v sume 7,21 €.

Na základe uvedeného a v súlade s ustanovením § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd uložil krajskému súdu zaplatiť trovy konania sťažovateľky na účet jej právnej zástupkyne v sume 373,14 € (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2012